

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3944/2022
01.11.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Светозаревић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Миодраг Буцкић, адвокат из ..., ради обезбеђења становања, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 579/21 од 11.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 01.11.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 579/21 од 11.10.2021. године у делу изреке под ставом два тачка 1. и 3. и у укинutoм делу предмет враћа другостпеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави, Судска јединица у Жагубици П 1056/19 од 07.09.2020. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу преда у државину на коришћење стару кућу налазећу на КП бр. ... и ... КО ..., у улици ... број ... која се састоји од једне собе, ходника, купатила и кухиње (остале две собе има користити туженик), а соба води директно из ходника (став први изреке); или да се обавезе туженик да тужиоцу плаћа месечну закупнину по 50 евра почев од дана подношења тужбе маја 2018. године па док за то постоји потреба (став други изреке); да се поништи наследничка изјава у односу на КП бр. ... са зградама и КП ..., КП ..., КП ... на мзв. „...“ у КО ... и КО ..., због заблуде и обећања да ће му сазидати кућу 9x8 метара на мзв. „...“ КО ..., те да се ова имовина има делити по закону (став трећи изреке) и да се обавезе тужилац да туженом исплати на име парничних трошкова 63.950,00 динара (став четврти изреке).

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 579/21 од 11.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Петровцу на Млави, Судска јединица у Жагубици П 1056/19 од 07.09.2020. године у ставу трећем изреке; ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу

првом и четвртом изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу преда у државину на коришћење стару кућу налазећу на КП бр. ... КО ..., у улици ... број ... која се састоји од једне собе, ходника, купатила и кухиње (остале две собе има кориситит тужени), а соба води директно из ходника, а одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да тужени тужиоцу преда у државину на коришћење стару кућу налазећу на КП бр. ... КО ..., ближе описану у том ставу изреке и обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име парничних трошкова износ од 39.950,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући дозвољеност ревизије, Врховни суд је утврдио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) у ставу другом којим је преиначена првостепена пресуда, а испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. истог Закона, да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су рођена браћа која су након смрти свог оца, сада пок. ВВ, на основу решења Општинског суда у Жагубици О бр. 195/01 од 28.08.2001. године, на основу закона и споразума оглашени као наследници на тачно одређеним катастарским парцелама. Странке су као наследници дали на записнику пред судом дана 28.09.2001. године изјаве да су сагласни да непокретности на месту званом „...“ припадну наследнику АА, а парцеле на месту званом „...“ припадну наследнику ББ, непокретности на месту званом „...“ да припадну АА, а код куће и ... да припадну ББ, с тим да ББ обезбеди АА за приземну зграду димензија 8x9 метара грађевински материјал и то: песак, монту, блокове, цемент, грађу за кров и гвожђе, а до подизања објекта на мзв „...“ наследник АА има право да користи стару кућу; такође наследник А може користити прикључне машине и трактор за обављање својих послова. У образложењу решења О бр. 195/01 од 28.08.2001. године наведено је да су наследници предложили да се заоставштина оставиоца подели на начин како је наведено у диспозитиву решења и унет је споразум наследника дат на записнику пред судом. Тужени ББ је наслеђене непокретности по наведеном оставинском решењу уписао на своје име у ЛН бр. ... КО Тужени живи са својом супругом и ћерком у старој кући. Тужилац је дошао да станује код туженог након развода са супругом и повратка у ... сходно договору странака по споразуму о деоби, али је дошло до проблема између њега и туженикове супруге и ћерке од када тужилац не борави у тој кући. Неспорно је утврђено међу странкама да је стара кућа предмет примарног тужбеног захтева уписана као својина туженог и да се налази на КП бр. ... КО

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио примарни тужбени захтев тужиоца заузимајући правни став да тужилац нема подобан стварно-правни основ за предају у државину траженог дела спорне старе куће, већ би могао да тражи од туженог да му тужени по закљученом споразуму о деоби омогући суддржавину исте све док се не ослободи своје преузете обавезе обезбеђења грађевинског материјала за градњу тужиочеве куће по наведеном споразуму о деоби, на основу кога је донето

оставинско решење О бр. 195/01 од 28.08.2001. године; првостепени суд је одбио и евентуални тужбени захтев тужиоца налазећи да не постоји ваљан правни основ за обавезивање туженог да тужиоцу плаћа тражену месечну закупнину, нити су испуњени услови за поништај наследничких изјава, те да је истакнути приговор застарелости тужиоцевог потраживања неоснован.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против првостепене пресуде, закључио да је у односу на примарни тужбени захтев првостепени суд из правилно утврђеног чињеничног стања извео погрешан чињенично-правни закључак на коме је засновао своју одлуку. Код чињенице да су странке осим споразума о подели заоставштине иза смрти свог оца уговориле и обавезу туженог да тужиоцу обезбеди тачно наведени грађевински материјал и право тужиоца да до подизања објекта користи стару кућу која се налази на КП бр. ... КО ..., то по оцени другостепеног суда тужилац има правни основ за предају куће у државину, због чега је преиначена првостепена пресуда и одлучено као у ставу другом изреке побијане другостепене пресуде, са позивом на одредбу члана 81. Закона о основама својинскоправних односа, који се ревизијом туженог побија.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом туженог указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, због чега је другостепена пресуда у побијаном преиначујућем делу морала бити укинута.

Према утврђењу нижестепених судова парничне странке су у поступку расправљања заоставштине свог оца споразумно предложиле деобу и начин деобе и на основу тако сачињеног споразума донето је оставинско решење О бр. 195/01 дана 28.08.2001. године, применом одредбе члана 122. став 3. Закона о наслеђивању.

Правноснажно решење о наслеђивању везује странке које су учествовале у поступку расправљања заоставштине само у погледу права и обавеза које произилазе из права наслеђивања. Свако лице, па и оно које је учествовало у поступку расправљања заоставштине, ако има неки основ за стицање неког права на стварима заоставштине, независно од права наслеђивања, може остварити своје право по том основу и после правноснажно завршеног оставинског поступка.

Споразум странака о деоби наслеђа, по правној природи представља судско поравнање са одређеним процесним и материјално-правним дејствима, дакле двострану материјално-правну изјаву воље – уговор са процесно-правним дејством, а не парничну радњу односно једнострано обавезујући уговор.

С обзиром на чињеницу да су странке постигле споразум о деоби наслеђа како је то наведено у изреци оставинског решења, с тим да ББ обезбеди АА за приземну зграду димензије 8x9 метара, грађевински материјал и то песак, монту, блокове, цемент, грађу за кров и гвожђе, а да до подизања објекта на месту званом „...“ наследник АА има право да користи стару кућу и прикључне машине и трактор за обављање својих послова (како је то наведено на записнику пред Општинским судом у Жагубици 28.08.2001. године) по оцени

Врховног суда остао је неразјашњен и неутврђен обим тужиочевог права за коришћење старе куће. Наиме, тужбеним захтевом тужилац тражи предају у државину на коришћење стару кућу налазећу на КП бр. ... и ... КО ..., а судови без изласка на лице места утврђују као неспорну чињеницу да се предметна стара кућа налази на КП бр. У тој старој кући живи тужени са породицом, а у истом дворишту налази се још једна стара кућа без струје и воде. Остало је неутврђено каква је права воља наследника по споразуму о деоби у погледу тужиочевог права коришћења старе куће – које ако их на КП ... има две; да ли тужилац има право на судржавину старе куће и у ком обиму, или има право искључиве државине и то не само на једној соби већ и ходнику, купатилу и кухињи, како је то одлучио другостепени суд у побијаном делу изреке, и то све до тренутка док тужени не изврши преузету обавезу по закљученом споразуму о деоби који чини саставни део решења о наслеђивању О бр. 195/01 од 28.08.2001. године, на основу кога се тужени легитимисао као власник наслеђених непокретности у ЛН бр. ... КО

Стога како због погрешне примене материјалног права нису расправљене одлучне чињенице за доношење одлуке о захтеву тужиоца, то је другостепена пресуда морала бити укинута у преиначавајућем делу изреке у ставу 2. тачка 1. и у том делу предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење како би другостепени суд у поновном поступку отклонио указане неправилности и поново одлучио о жалби тужиоца.

Укинута је и одлука и трошковима парничног поступка у ставу 2. тачка 3. изреке другостепене пресуде, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа-судија,
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић